

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **J. B.**, bývajúceho v Ž., zastúpeného JUDr. I. M., advokátom v Ž., proti žalovanej **Ž. s. C. Slovakia, a.s., D.**, o **určenie neplatnosti výpovede**, vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp.zn. 16 C 12/2004, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 27. októbra 2009 sp.zn. 5 Co 187/2009, rozhodol

t a k t o :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline z 27. októbra 2009 sp.zn. 5 Co 187/2009 **z r u š u j e** a vec vracia Krajskému súdu v Žiline na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Žilina rozsudkom z 19. apríla 2006 č.k. 16 C 12/2004-207 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal určenia neplatnosti výpovede a žalovanej náhradu trov konania nepriznal. Rozhodnutie vo veci samej v zásade odôvodnil tým, že na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že výpoveď daná zamestnávateľom – právnym predchodcom žalovanej žalobcovi 28. októbra 2003, ktorou zamestnávateľ skončil pracovný pomer so žalobcom z dôvodu podľa § 63 ods. 1 písm.b/ Zákonníka práce, spĺňa všetky zákonné podmienky vyžadované pre jej platnosť. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Žiline (v poradí prvým) rozsudkom z 18. júna 2007 sp.zn. 5 Co 268/2006 zmenil rozsudok súdu prvého stupňa tak, že určil, že výpoveď z 28. októbra 2003 daná právnym predchodcom žalovanej žalobcovi je neplatná a žalovanej uložil povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania. Odlišnosť svojho právneho záveru v porovnaní s právnym záverom súdu prvého stupňa odvolací súd odôvodnil tým, že vychádzajúc z okolností danej veci zrušenie pracovného miesta žalobcu, aj keď sa žalovaná snažila ho zakomponovať pod ustanovenie § 63 ods. 1 písm.b/ Zákonníka práce, že sa stal zamestnanec nadbytočný vzhľadom na zníženie stavu zamestnancov s cieľom zvýšiť

efektívnosť práce smerovalo predovšetkým k naplneniu snahy žalovanej zbaviť sa žalobcu. O náhrade trov (celého) konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. a § 149 ods. 1 O.s.p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na dovolanie žalovanej uznesením z 30. marca 2009 sp.zn. 1 Cdo 37/2008 uvedený rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu, že odôvodnenie zmeňujúceho rozsudku odvolacieho súdu nespĺňa náležitosti odôvodnenia rozsudku v zmysle ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p. Pre nedostatok dôvodov sa stal napadnutý rozsudok nepreskúmateľným.

Krajský súd v Žiline (v poradí druhým) rozsudkom z 27. októbra 2009 sp.zn. 5 Co 187/2009 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a žalobcu zaviazal nahradiť žalovanej trovy konania. V odôvodnení svojho rozhodnutia, s poukazom na viazanosť právnym názorom dovolacieho súdu vysloveným vyššie označeným rozhodnutím, sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca, navrhol ho zmeniť a svojej žalobe o určenie neplatnosti výpovede vyhovieť. Dovolanie odôvodnil tým, že odvolací súd po zrušení jeho (prvého) rozsudku dovolacím súdom v konaní bez ďalšieho dokazovania potvrdil rozsudok prvostupňového súdu, pričom svoje rozhodnutie opäť nijako neodôvodnil, len stroho uviedol, že "sa v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p. v plnom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia prvostupňového súdu s konštatovaním, že v jeho postupe v konaní nezistil nijaké vecné ani procesné pochybenia". Z uvedeného tak vyplýva, že odvolací súd rozhodol v ďalšom konaní v rozpore s § 243d ods. 1 O.s.p., a teda jeho konanie je postihnuté inou vadou, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a prípustnosť dovolania je daná podľa § 238 ods. 2 O.s.p. Súčasne dovolateľ poukázal na skutočnosť, že dovolací súd v zrušujúcom rozhodnutí nekonštatoval nesprávne právne posúdenie veci, ktorého sa dovoľavala žalovaná. Odvolací súd tak nesprávne interpretoval rozhodnutie dovolacieho súdu.

Žalovaná v písomnom vyjadrení k dovolaniu toto navrhla zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) prejednal dovolanie bez

nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmajúc najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovení § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.), alebo rozsudok potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu, alebo ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

Nakoľko je v prejednávanej veci napadnutý rozsudok, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa (pričom v jeho výroku prípustnosť dovolania nevyslovil, ani nejde o potvrdzujúci rozsudok vo veci neplatnosti zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p.), je nepochybné, že prípustnosť dovolania žalobcu z § 238 ods. 1 a 3 O.s.p. nemožno vyvodiť. Podmienky prípustnosti tohto mimoriadneho opravného prostriedku bolo preto potrebné skúmať v zmysle § 238 ods. 2 O.s.p., na ustanovenie ktorého aj dovolateľ poukázal.

Podľa § 238 ods. 2 O.s.p. dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci.

V danej veci prípustnosť dovolania z vyššie citovaného ustanovenia možno vyvodiť.

Podľa § 243d ods. 1 veta prvá a druhá O.s.p. ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia, súd, ktorého rozhodnutie bolo zrušené, koná ďalej o veci. Pritom je právny názor súdu, ktorý rozhodoval o dovolaní záväzný.

Nižší súd je viazaný právnym názorom dovolacieho súdu ako pri posudzovaní otázok hmotného práva, tak pri aplikácii procesných predpisov. V prvom prípade ide o odpoveď na otázku, aký právny predpis má byť použitý, prípadne ako má byť aplikovaný na skutkový stav, z ktorého vychádzal odvolací súd. V druhom prípade môže ísť o názor dovolacieho súdu v čom spočívali vady uvedené v § 237 O.s.p., prípadne iné vady konania, ktoré mohli mať

za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, prečo je s prihliadnutím k týmto vadám rozhodnutie nesprávne a v čom sa táto nesprávnosť prejavuje. Z rozhodnutia dovolacieho súdu z 30.marca 2009 sp.zn. 1 Cdo 37/2008 nepochybne vyplýva, že rozsudok Krajského súdu v Žiline z 18. júna 2007 sp.zn. 5 Co 268/2006 bol zrušený z dôvodu iných (procesných) väd konania, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm.b/ O.s.p.). Z rozhodnutia dovolacieho súdu je zrejmé, aké vady konania bolo povinnosťou odvolacieho súdu v ďalšom konaní odstrániť. Odvolací súd bez ohľadu na uloženú povinnosť dovolacím súdom rozsudok súdu prvého stupňa napadnutý odvolaním bez ďalšieho potvrdil.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., pričom zistil, že konanie je postihnuté vadou podľa § 237 písm.f/ O.s.p.

Podľa § 237 písm.f/ O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa v zmysle tohto ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky zaručuje, že každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Z ustanovenia čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky vyplýva, že každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov, v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonaným dôkazom.

Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčení buď po dobu celého, alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, alebo keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by, vzhľadom na osobitné okolnosti, verejnosť konania mohla byť na ujmu záujmom spoločnosti.

Podľa § 1 O.s.p. Občiansky súdny poriadok upravuje postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov, ako aj výchova na zachovávanie zákonov, na čestné plnenie povinností a na úctu k právam iných osôb.

Zmyslom práva na súdnu ochranu je umožniť každému reálny prístup k súdu a tomu zodpovedajúca povinnosť súdu o veci konať. Ak osoba (právnická alebo fyzická) splní predpoklady ustanovené zákonom, súd jej musí umožniť stať sa účastníkom konania so všetkými procesnými oprávneniami, ale aj povinnosťami, ktoré z tohto postavenia vyplývajú (viď nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. augusta 2001 II. ÚS 14/2001, z 13. novembra 2002 II. ÚS 132/02, III. ÚS 171/2006 z 5. apríla 2007).

V poradí druhým svojím rozsudkom odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil, keď sa stotožnil so závermi súdu prvého stupňa o platnosti výpovede žalovaného bez toho, aby náležitým spôsobom zdôvodnil zmenu v právnom názore zaujatom vo svojom v poradí prvom rozhodnutí, keď danú výpoveď považoval za platnú. Len náležité zdôvodnenie tohto diametrálne odlišného právneho názoru v hmotnoprávnom posúdení prejednávanej veci s uvedením podrobného myšlienkového pochodu v súvislosti s právnym posúdením veci, či vysvetlenia svojho prípadného mylného uvažovania o danej otázke, treba považovať za zákonný postup umožňujúci účastníkovi konania dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia (v danej veci odlišného od prechádzajúceho), a tým aj možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov.

Keďže odvolací súd takto nepostupoval, odňal účastníkovi konania (žalobcovi) možnosť pred súdom konať (§ 237 písm.f/ O.s.p.).

Uvedená skutočnosť, že došlo v konaní k procesnej vade podľa § 237 písm.f/ O.s.p. je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou nemôže byť považované za správne. Vzhľadom na dôvody, ktoré viedli k potrebe zrušiť napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, nezaoberal sa dovolací súd ďalšími námietkami žalobcu uvedenými v dovolaní.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok odvolacieho súdu podľa § 243b ods. 2 O.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. júla 2010

JUDr. Eva Sakálová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová